

ställen: på »svärdets fäste», »på udden», »vid eggen». (Där till skulle man nämna — icke rista — stridsguden Tyrns namn tvenne gånger.)

Att den tredje grekiska bokstaven *Γ*, *gamma*, haft samband med det gudomliga, framgår därav, att den i den koptiska alfabetskriften säges vara »fylld av himmelska mysterier». Att 'himmelsk' i detta fall är liktydigt med 'gudomlig', är utan vidare klart. För perserna voro Ahura Mazda och himlen i det närmaste liktydiga begrepp: himlen är enligt Bundehehsh Ahura Mazdas första skapelse. Herodotos meddelar om perserna, att de dyrkade Oromazdes, d. v. s. Ahura Mazda, såsom »himlens hela omkrets». Hos de romerska mithraisterna har Caelus ('himlen') varit ett namn på Zeus-Jupiter, Ahura Mazdas motsvarighet.

4. Den fjärde runan ᚦ , tecknet för *r*-ljudet, har haft ett namn, vars ursprungliga betydelse torde ha varit 'vagn' (fornisl. *reið* etc.). Som jag redan nämnt, ha vi att däri se guden Tors tecken: på fornisländska nämnes Tor *Reiðartyr*, 'vagnsgud'. Härmed stämmer, att samme gud i fornnordisk rit varit förbunden med talet 4: »Heimskringla» omtalar, att i Torstemplet i Gudbrandsdalen varje dag framsattes inför gudens bildstod »fyra bröd». Man kan även påvisa, att en hel rad formler, riktade till Tor, bestå av fyra ord eller en mångfald av fyra sådana, t. ex. formeln: »Tor vige dessa runor». Den fjärde strofen i »Odens trollsånger» häntyder på en galder, som ger kraft att bryta bojor. Den s. k. första Merseburggaldern ger exempel på dylik trolldom. Dess sista strof, vari den egentliga besvärjelsen ligger innesluten, består av fyra ord. Att kraftens gud, Tor, åkallats, då det gällt befrielse ur ett hårt tvång, synes mig vara ett välgrundat antagande. I magien har emellertid Tor på det hela taget spelat en rätt underordnad roll. Skandinavisk folktro har tämligen få exempel på magisk användning av talet 4. I en del av dessa fall torde snarast samband med de fyra väderstrecken vara att förmoda. Ett exempel, där emellertid starka skäl tala för en reflex av runmagiens tal 4, är föreskriften i en svensk svartkonstbok, att ge en hund, för att han icke